

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.21.598/2014/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Madari Ügyvédi Iroda (**felperesi ügyvédi Iroda címe**, ügyintéző: dr. Madari Tibor ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek – a dr. Babos Csaba ügyvéd (fél címe 1) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen **vételárhátralék megfizetése** iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2014. február 11. napján meghozott 27.P.21.267/2009/82. számú ítélete ellen a felperes részéről 86., míg az alperes részéről 84. és 85. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.311.400 (egymillió-háromszáztizenegyezer-négyszáz) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 260.000 (kétszázhatvanezer) forint fellebbezési illetéket és a felperesnek 15 napon belül 50.000 (ötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 19.642.000 forint és járulécai megfizetésére kérte kötelezni az alperest vételár hátralék megfizetése címén. Előadta, hogy a felperes jogelődje (a továbbiakban: felperes) és az alperes által 1996. november 1-jén megkötött üzletrész átruházási szerződés alapján fizetendő mindösszesen 27.492.000 forint vételárból az alperes a kereseti követelésben meghatározott összegű vételárrészt nem fizette meg.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állítása szerint a felek által megkötött szerződésben a vételár 19.500.000 forint volt, amelyet a felperes részére megfizetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.250.250 forint tőkét és ennek 2004. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 381.000 forint részperköltséget, az ezt meghaladó költségekről úgy rendelkezett, hogy a felek azokat maguk viselik. Kötelezte a felperest, hogy külön felhívásra az államnak fizessen meg 751.500 forint, míg az alperes 148.500 forint eljárási illetéket.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felek között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 365. § (1) bekezdésében foglalt adásvételi szerződés jött létre azzal, hogy a felek a 376. § (1) bekezdése szerint a vételár részletekben történő fizetésében állapodtak meg. A szerződés lényeges eleme a vételár, azonban azt nem szükséges számszerűleg

pontosan megjelölni, elegendő, ha a szerződés tartalmából megállapítható. A felperesnek kellett bizonyítania azt a tényállítást, hogy a vételár megfelel az általa megjelölt 27.492.000 forintnak, az alperesnek pedig azt, hogy a szerződésben kikötött vételárat a felperesnek megfizette. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az adásvételi szerződés szerint a vételár 19.500.000 forint volt, ugyanis, ha az eladó az üzletrészt nem a törzsbetét névértékén kívánta volna értékesíteni, akkor feltehetően a magasabb vételárat a szerződésben megjelölik. Erre a következtetésre jutott Gubán Zoltán és az okiratot szerkesztő ügyvéd tanúvallomásának értékelésével is. Az pedig életszerűtlen, hogy a felperes akkori ügyvezetőjének ne tűnt volna fel, hogy a szerződés a pontos vételárat nem tartalmazza. Ez utóbbi esetben a szerződés kiegészítésben ezt a hiányosságot pótolhatták volna, de nem tették meg. Mindezek alapján, ha a felek között kikötött tényleges vételár rögzítése elmaradt, az alperes terhére nem eshet. A felperes által megjelölt vételárat a kihallgatott tanúk vallomása nem támasztotta alá, és annak megállapítására a szakvélemény sem volt alkalmas. A vételárat nem a könyvelés adatainak, hanem magának a szerződésnek kell tartalmaznia. A vételár-részletek megfizetésére vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítélezésének alapjául elfogadta a kirendelt igazságügyi szakértő vélemény-nyilvánítását, így arra a megállapításra jutott, hogy az alperes mindösszesen 1996. december 31. és 2003. december 31. napja között 16.249.750 forint vételárat fizetett meg a felperes részére. Elfogadta a 015799., a 15800., a 852655. számú bevételi pénztárbizonylaton szereplő összegek befizetését is, mert ezeket a felperes elismerte és nyugtázta, így a bizonylattömbök felhasználási idejének nem tulajdonított érdemi jelentőséget. Az ezt meghaladó összeg megfizetését az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján rá háruló bizonyítási kötelezettsége ellenére sem tudta bizonyítani, és mindezek alátámasztására a kihallgatni kért tanúk vallomása sem volt alkalmas. Az alperes az 1.400.000 forint megfizetését nem tudta igazolni, mert csupán állította, hogy átadta a felperes ügyvezetőjének, de az ügyvezető nem írta alá a bevételi pénztárbizonylatot, míg a 866332. bizonylatszám alatti 500.000 forint tekintetében elismerte, hogy az nem az általa teljesített kifizetéshez, hanem más jogügyletbe kapcsolódik. Az alperes a 2011. június 9-i tárgyalási határnapon tett nyilatkozatában elismerte, nem tudja igazolni, hogy az 1.950.000 forintot – amely még a 2004. évi mérleg szerint fennállt – kifizette. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az alperest a 19.500.000 forint vételár és az igazolt 16.249.750 forint teljesítés közötti különbözetnek megfelelő összeg és késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a kereset teljesítését kérte. Abban az esetben, ha a bizonyítás mindehhez nem nyújtana kellő alapot, kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nagyobb részben helyesen állapította meg, azonban abból helytelen jogi következtetéseket vont le. Kihangsúlyozta, hogy a szerződés aláírásakor az alperes 2.749.000 forintot fizetett meg a felperes részére a keresethez 4. szám alatt mellékelt főkönyvi katon szerint, ebből pedig a szerződés alapján az következik, hogy az üzletrész vételára ennek az összegnek a tízszerese volt, azaz 27.490.000 forint. Ezt az összeget erősítette meg a felperes volt ügyvezetőjének tanúvallomása is. Kiemelte, hogy az alperes felesége nyilvánvalóan elfogult tanú, hiszen a felperes könyvelését 2005. évig vezette, és olyan bizonylatokat állított ki, amelyek a házastársa számára kedvezőek voltak. Hivatkozott a 4. szám alatt mellékelt kockás főkönyvi katon bevétel oszlopára, amely az eredeti dokumentumon jól láthatóan más színnel és más kézírással készült, ami azt jelzi, hogy azt később írták be, tehát később igazították ki a dokumentum tartalmát. A tanú elfogultságát az is alátámasztja, hogy vallomása szerint az utolsó 1.950.000 forintos vételár-részletet az alperes megfizette, amely állítást az alperes nem igazolta. Az alperes mindvégig a könyvelési adatokra hivatkozott olyan okiratokat produkálva, amelyekkel a felperes nem rendelkezett. Az 500.000 forint összegű, más jogcímen teljesített befizetést is megkísérelte a saját teljesítéseként elismertetni. A bevételi pénztárbizonylatok a gazdasági esemény

alátámasztására önmagában nem alkalmasak, csak könyveléstechnikai bizonylatok, a befizetések igazolásához átvételi elismervényt kellett volna bemutatni. A szakvélemény alátámasztotta a felperesnek azt az előadását, hogy a kereset 4. számú melléklete a könyveléssel és a mérlegekkel azonos adatokon alapul, ami annak helytállóságát támasztja alá. A szerződés-kiegészítés szerint (1997. október 13.) a vételárat 10 év alatt egyenlő részletekben kellett megfizetni, és a fizetések összege arra utal, hogy a teljesítés a felperes által állított 27.492.000 forint vételár figyelembevételével történt. A szakvélemény alapján a 2007. évi (helyesen: 1997. évi) mérleg kiegészítő melléklete utal arra, hogy a pénzügyileg nem rendezett üzlet rész eladás 7 hátralévő évre eső könyv szerinti értéke 19.244.000 forint. A felperes volt ügyvezetőjének állítása szerint azért írta alá a bizonylatokat, hogy a cég könyvelése lezárható legyen, de ténylegesen a pénzáadás nem történt meg, az alperes azzal a helyzettel élt vissza, hogy a felesége cége végezte a felperes könyvelését. A szakvélemény rámutatott, hogy miután az alperes feleségének cége átvette a könyvelést, koncepcióváltás történt, így könyvelték el az alperes javára az üzlet rész nyilvántartási értékét. A könyvelő cég által utólag kiállított bizonylatok sorszámai nem egyeznek a keltezéskor használt nyugták sorszámaival. A szakvélemény szerint a vételár törlesztéseként befizetett összegeket a felperes is 7.850.000 forintban fogadta el. Így a felperest megilleti a 19.642.000 forint vételár hátralékként. Ha a 19.500.000 forint vételárat veszi alapul a bíróság, a felperes részére akkor is járt volna 11.650.000 forint. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta a 015799., a 15800. és a 852655. számú bevételi pénztárbizonylaton szereplő összegek befizetését (6.299.750 forint), annak ellenére, hogy a szakértő a bizonylatok valóságát kétségbe vonta. Így legalább ezzel az összeggel magasabb vételár-hátralék megítélése lett volna indokolt a felperes részére. A szakértő felhívta a figyelmet arra, hogy a könyvelés nem felelt meg a könyvviteli előírásoknak, és a mérleg is szükségszerűen megkérdőjelezhető minőségű. A mérlegek és mellékletei tehát önmagukban nem alkalmasak a tartozás megfizetésének bizonyítására. Hangsúlyozta, hogy a mérleg szerint az átalakuló cég könyvelésállománya 130 millió forint volt. Ehhez képest egy 1,45 millió forint összegű követelés mindössze 1% körüli nagyságrendű, ami elhanyagolható mértékűnek tekinthető, így a könyvvizsgáló fenntartás nélkül hitelesíthette a mérleget.

Az alperes az ítélet elleni fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül értékelte a bizonyítékokat, mert az alperes által meg nem fizetett vételár-hátralék tekintetében kizárólag a felperes részéről kiállított pénztárbizonylatokat vette figyelembe. Az elsőfokú bíróság a könyvszakértői véleményt alapul véve azért fogadta el a 16.249.750 forint teljesítést, mert az alperes csak 2013. december 31. napjáig tudta pénztárbizonylatok megjelölésével igazolni a megfizetett vételár-részleteket. Az ezt követő időszakot illetően a felperes nem volt hajlandó pénztárbizonylatokat kiállítani. Az alperes azonban a végleges vagyonleltárral bizonyította, hogy 2006. év végén már csak 1.450.000 forint tartozása állt fenn a felperessel szemben. A végleges vagyonleltár egy közhiteles, az illetékes cégbíróság által elfogadott és közzétett okirat. Erre tekintettel a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett volna bizonyítani, hogy az alperes állítása nem helytálló. A felperes azonban okirati bizonyítékot nem mutatott fel, és nem csatolta be az adott időszakra vonatkozó főkönyvi kivonatot sem. Megalapozatlan, hogy az elsőfokú bíróság a végleges vagyonleltárt okirati bizonyítékként nem vette figyelembe. Az ítélet indokolásával ellentétben az alperes végig azt állította, hogy a 866332. számú pénztárbizonylaton szereplő 500.000 forintnak megfelelő összegű vételárrészt a felperesnek kifizette, csupán azt illetően tett elismerő nyilatkozatot, hogy ez a pénztárbizonylat más jogügyletbe kötődik. Az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperes hátrányára azt a tény, hogy keresetében 27.493.050 forint megtérítését követelte, holott a végleges vagyonleltárt kétséget kizáróan ismerte. Rosszhiszeműen eltúlzott követelését arra a meggyőződésre alapozta, hogy az alperes nem fogja tudni bizonyítani a vételár-részletek megfizetését. Az elsőfokú bíróság nem vette

figyelembe azokat a tanúvallomásokat, amelyekkel az alperes a pénztárbizonylatokkal alátámasztani nem tudott vételár-részletek megfizetését igazolta. A felperesnek felróható okból nem állt olyan bizonyítási eszköz a rendelkezésére, amellyel a fennmaradt 1.450.000 forint vételár részlet megfizetését bizonyítani tudta, mert a felperes nem volt hajlandó a teljesítésről pénztárbizonylatot kiállítani. Nem tisztázta az elsőfokú bíróság, hogy a felperes átalakulása során elkészített végleges vagyonelejtár miért tartalmaz egymásnak ellentmondó adatokat, az aktív időbeli elhatárolások leltáránál a pénzügyileg nem rendezett üzletrész eladás 799.000 forintban lett megjelölve. Mindezek alapján az ítélet megalapozatlan, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem megfelelően, az alperes hátrányára értékelte. Figyelmen kívül hagyta az alperes által becsatolt egyes okirati bizonyítékokat, és helyettük a felperes okirattal alá nem támasztott nyilatkozatát tekintette mérvadónak.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében – annak tartalma szerint – kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek az alperes fellebbezésével érintett rendelkezéseit hagyja helyben. Ismételten előadta, hogy a felperes könyvelését az alperes házastársa vezette 2005-ig, és olyan bizonylatokat állított ki, amelyek az alperesre kedvezőek voltak. Az alperes pedig mindvégig a könyvelési adatokra hivatkozott, olyan okiratokat produkálva, amelyekkel a felperes nem rendelkezett. Az átalakulási vagyonelejtár pedig csak közvetett bizonyíték, az alperes teljesítését nem igazolja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet egészében bírálta felül.

A felperes és az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta, és az irányadó jogszabályok mindenben megfelelő alkalmazásával helytálló érdemi döntés hozott, amelynek indokaival a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett, ezért a fellebbezésekre tekintettel csupán az alábbiakat emeli ki.

A Pp. 164. § (1) bekezdésének alkalmazásával a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az üzletrész átruházási szerződésben a felek az üzletrész vételárát a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti szerződéses kötelmet keletkeztető egybehangzó akaratnyilatkozattal 27.492.000 forintban határozták meg. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes által szolgáltatott bizonyítási eszközök a tényállításainak alátámasztására nem alkalmasak. A szerződő felek az ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott és a teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősülő (Pp. 196. § (1) bekezdés e) pont) írásbeli megállapodásban csupán az üzletrész névértékét tüntették fel, és a szerződés további tartalmából sem lehet következtetni a felperes által előadott vételár összegére, míg az alperes részteljesítései a felperes tényállítását önmagukban nem támasztják alá. Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor döntésének meghozatalakor az alperes által elismert összeget tekintette a követelés alapjának.

Az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján rá háruló bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta kétségtelen bizonyítékokkal alátámasztani azt az állítását, hogy a felperes részére a teljes vételárát megfizette, míg a számviteli nyilvántartás adatai a felek közötti tényleges teljesítések bizonyítására önmagukban nem alkalmasak. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a bizonyítékokat okszerűen értékelve, megfelelő és logikus mérlegeléssel állapította meg az alperes által teljesített vételárrész mértékét. Kellő súllyal vette figyelembe a felek tényállításait, ugyanakkor a szakvélemény, az okiratok, valamint a tanúvallomások alapján levont és

ellentmondásoktól mentes következtetéseit részletesen megindokolta, amelynek felülmérlegelésére a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, eljárási szabályt nem vétett, ezért a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdései szerint az ítélet hatályon kívül helyezésének eljárási feltételei sem álltak fenn. A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján utalva annak mindenben helyes indokaira – a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése értelmében köteles a felperes ügyvédi munkadíjban felmerült másodfokú perköltségét megfizetni, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésében foglalt összeghez képest a (6) bekezdés alapján a kifejtett tevékenységgel arányosan mérsékelte. Az alperes a felperes fellebbezésével szemben fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért részéről ügyvédi munkadíjban felmerült perköltségről rendelkezni nem kellett. Az állam által előlegezett és a felek által le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. szeptember 15.

. Höbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Egriné dr. Salamon Emma s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: